

CHƯƠNG II

Bá hộ Bì kén rể thầy thông

Thầy ký Trạch trở thành rể quý.

Chưa bao giờ Nhà Lớn trải qua những ngày tung bừng nhộn nhịp như mấy ngày ông Hội đồng làm lễ - trước lễ sau tiệc - mừng ngày Cậu Ba ăn học thành tài, từ Kinh thành Ánh Sáng trở về Bạc Liêu. Lúc này đã là "Tân trào" - Nam Kỳ được Pháp tách ra làm thuộc địa, từ lâu không còn ràng buộc với hai miền Trung và Bắc mà Tây đặt dưới chế độ bảo hộ. Tâm lý dân chúng vẫn còn theo xưa: người ta gọi lễ - tiệc mừng Cậu Ba du học Pháp quốc trở về là lễ-tiệc "vinh quy bái tổ". Dân Bạc Liêu cho rằng tiệc này còn linh đình hơn lễ tân gia ăn mừng Nhà Lớn. Họ nhận xét rất đúng vì lễ tân gia chỉ là ăn mừng nhà mới của một đại điền chủ giàu có số một trong tỉnh, ý nghĩa của nó chỉ có vậy thôi, làm sao sách kịp với lễ "vinh quy bái tổ" của Cậu Ba ngày nay. Lễ này nói lớn lên cho mọi người biết là ông Hội đồng đã khéo nuôi dạy con, cậu nào trong dòng họ Trần Trinh cũng đậu Đíp-lôm là thấp nhất. Cậu Hai sắp thi tú tài thì bỏ học về phụ ông Hội đồng trông coi điền đất. Cậu Tám Bò tên thật là Trần Trinh Khương cũng tốt nghiệp Thành chung (Đíp-lôm). Lẽ ra thì phải lên Sài Gòn học tiếp ban tú tài nhưng vì tánh cậu Tám lãng mạn hơn người nên ông bà Hội đồng phải "cưới vợ cầm chân" để chậm những bước "bay nhảy" của cậu. Còn cậu Ba đúng là niềm tự hào của ông bà Hội đồng. Ông chưa kịp hỏi Cậu Ba theo học ngành nào, chưa biết là bác vật (kỹ sư) hay thầy kiện (luật sư) - chuyện đó để hỏi sau - nhưng ông rất hài lòng có con đi học bên Tây về. Mấy tiếng "đi học bên Tây về" cũng là một bằng cấp cao quý không phải bất cứ đại điền chủ nào cũng có con học giỏi đậu cao như Cậu Ba. Điều ông Hội đồng khoái chí trước tiên là ngay ngày đầu, khi về tới Sài Gòn, Cậu Ba đã đẩy sốp-phơ sang một bên, tự lái chiếc xe Huê Kỳ hiệu Chevrolet của ông Hội đồng mới kéo từ trong hãng Tây ở góc Charner-Bonard. Trên con đường "thiên lý" Sài Gòn - Bạc Liêu dài hơn ba trăm cây số, qua hai chiếc bắc (phà) Mỹ Thuận và Cần Thơ, Cậu Ba lái "boong boong" qua mặt tất cả các xe đò chạy đường lục tỉnh. Ở những khúc đường vắng từ Trung Lương tới An Hữu, Cậu Ba phóng như bay, kim tốc độ chỉ các con số 80.90. Xe vọt qua các xe Ứng Ký, Đại Đồng nổi tiếng anh chị không bao giờ để cho xe nào qua mặt. Có lúc ông Hội đồng lên ruột khi Cậu Ba nhận còi đòi qua mặt xe Ứng Ký. Tài xế Ba Thọ nghe còi phía sau nhưng nhất định không lách vô nhường đường, Cậu Ba cười gằn: "Kỳ khôi hả? Được! Tao cứ thúc dít mầy hoài, coi mầy chịu được bao lâu!" Hai xe cứ co kè với nhau cả chục cây số.

Ông Hội đồng ngồi băng sau cứ nhấp nha nhấp nhồm, chồm tới khều vai Cậu Ba:

- Nhịn nó đi con! Ăn thua làm gì với mấy thằng xe đò!

Nhưng Cậu Ba lắc đầu:

- Không! Nhịn sao được! Xe mình mới xuất xưởng, máy móc tối tân, ăn trum mấy chiếc xe đồ thô tả đó. Tại sao mình phải chạy sau để hứng bụi?

Và đúng như Cậu Ba nghĩ, trong trận đấu cân não này, Ba Thạo chịu thua vì khi chiếc xe đồ năm tấn chở đầy năm chục khách lao nhanh với tốc độ 80 cây số/giờ, mấy bà già già trầu hoảng quá vì gió quất vào mặt vào mũi khiến mấy bà ngộp. Cây cối hai bên đường chạy thụt lùi với tốc độ chóng mặt. Tự nhiên hai bàn tay mấy bà toát mồ hôi lạnh. Thế rồi từ phía các băng sau có tiếng la ó vang rân, dù vị gió đàn cũng thấu tới tai Ba Thạo:

- Thằng Ba Thạo bị con gì chích mà nó đạp lút ga xăng vậy nè? Về tới Cà Mau phải méc chủ hãng xe mới được! Để thằng Ba Thạo lái xe, thế nào cũng lật xe hay gây tai nạn chết người!

- Không đi xe Ứng Ký nữa! Xe đồ gì mà coi mạng hành khách rẻ như trấu!

Nghe đây lỗ tai, Ba Thạo lắc đầu lầm bầm: "Thằng nào mà lái xe cừ quá vậy cà? Thôi, tao chịu thua mày! Vì sanh mạng của hành khách!" Hấn khoát tay làm hiệu cho xe sau vọt qua. Dù nhân nhượng nhường đường, hấn vẫn không giảm tốc độ, cố ý thử tài tên sếp-phơ hấn chưa biết mặt.

Chùng chiếc xe Chevrolet mới toanh phóng qua như ánh chớp, ba Thạo càng kinh ngạc: "Tài xế nào đây mà ăn mặc như dân cậu, cà vạt, áo lơn, kính mát gọng vàng, đầu đội Mossant giá một cái bằng tiền lương thầy ký cả tháng! Ai vậy cà? Nhớ số xe để sau này rà thì biết." Qua được xe đồ Ứng Ký do sếp-phơ Ba Thạo lái, ông Hội đồng thở phào nhẹ nhõm, chồm tới khều vai Cậu Ba:

- Thằng Ba mày học lái xe hồi nào mà lái còn hơn sếp-phơ xe đồ? Hồi học ở Sài Gòn con chưa cầm vô lăng mà?

Cậu Ba vẫn giữ tốc độ 80 cây số/giờ:

- Học bên Tây chứ đâu ba. Dễ lắm! học vài buổi là lấy permis.

- Không có xe nào phía trước. Chạy chậm lại đi. Lúc mấy qua mặt xe đồ, tao hồi hộp muốn đứng tim.

Cậu Ba cười:

- Ở bên Tây, đường rộng, tha hồ chạy nhanh. Quen tạt rồi, hễ lên xe là đạp lút ga, Bây giờ biểu chạy chậm thì khó...

Ông Hội đồng:

- Chạy mau mới khó, còn chạy chậm khó nỗi gì? Mày nói nghe lạ quá!

- Tại ba ở nơi "khí ho cò gáy" nên không biết. Bây giờ bên Tây có một chứng bệnh mà đám thanh niên tụi con mắc phải, đó là bệnh "say tốc độ" Tây gọi là "ivre de vitess". Ba biểng không, lái xe 100 cây số/giờ, con còn chề chậm. Con đã học lái máy bay...

- Trời đất! Mày biết lái máy bay? Thiệt không?

- Sao không! Để về nhà con đưa permis lái máy bay cho ba coi. Bên mình nhà quê quá chớ bên Tây, mấy ông chủ điền lớn đi thăm ruộng bằng máy bay, loại hai cánh giống như con chuồn chuồn đó ba.

- Vây he! Ông Hội đồng thích nghe Cậu Ba kể chuyện bên Tây, Chuyện nào ông cũng thấy hay, như chuyện lái xe hơi như bay, như chuyện lái máy bay đi thăm ruộng. Ông hãnh diện Cậu ba có bằng cấp lái cả hai. Ông định tới mùa lúa sẽ mua một chiếc máy bay đi thăm ruộng. Dân Bạc Liêu sẽ "lé" khi biết chuyện cha con ông Hội đồng Trạch đi thăm ruộng bằng máy bay! Đây là chuyện chưa hề có tại Nam Kỳ lục tỉnh, mà có lẽ cũng là chuyện hi hữu trong cả ba xứ Việt Nam. Để thủng thỉnh rồi dọ xem mấy bay bao nhiêu một chiếc. Mà Tây cho người mình sắm máy bay không đây? Để hưỡn hưỡn, biểu thằng Ba nó hỏi dò coi, mà chắc được, vì người đứng tên mua máy bay là Trần Trinh Quy, người đã từng du học bên "chánh quốc" ba năm, có bằng lái hẳn hoi.

Với sự hưng phấn đó, ông Hội đồng càng thêm hãnh diện về cậu Ba. Tới Cạn Thơ hai xe chạy vô Châu Thành dùng cơm trưa. Ông Hội đồng tính vô tiệm ăn Quảng Đông sang trọng nhất Châu Thành, nhưng Cậu Ba dừng xe tại Bungalow là nhà hàng của Tây ở sát bờ sông:

- Trưa nóng nực, mình ghé lại đây hứng gió sông cho mát!

Ông Hội đồng đồng ý ngay, song ông lo Tây không cho người mình vô nhà hàng Tây. Nhưng ông đã lo sợ hã. Thằng Tây quản lý Bungalow ngay từ giây phút đầu đã bị Cậu Ba chinh phục. Với phong cách của một người sống nhiều năm bên Pháp, Cậu Ba nói chuyện với viên quản lý thật tự nhiên, cử chỉ rất tự tin! Hai yếu tố đập mạnh vào tâm lý hấn ta: khách tới với hai chiếc xe hơi sang trọng, trong đó có chiếc Chevrolet đời mới. Thứ hai trưởng đoàn là một thanh niên bảnh trai, ăn mặc đúng mode Paris, nói tiếng Tây như Tây chánh quốc chứ không phải tiếng Tây xứ Ấn Độ như bọn Chà ở đường Ohier trên Sài Gòn.

Trong lúc dùng bữa, ông Hội đồng đã tính trước các nước cờ mà Cậu Ba sẽ là một quân cờ quan trọng. Con cái các đại điền chủ khác, dù là công tử Bạc Liêu có ăn học ở các trường trung học tư thục Nam Hưng hay Bassac, hoặc học giỏi thi đậu vô Collège Cạn Thơ, ông Hội đồng cũng coi thường. Đám đó chỉ là "cò ke lục chót". Thịnh thoảng cũng có vài con "chót sang sông" đi Tây đi Tàu. Tàu ở đây là Hồng Kông - nhưng khi về nước thì không tạo được một tên tuổi nào đáng kể. Khác hẳn cậu Ba Quy của ông.

Nước cờ của ông HỒi đồng là ngay từ giờ phút đầu trong tiệc mừng con đi Tây về, ông sẽ quảng cáo rầm rộ cho cậu Ba Quy. Cách hay nhất là mời tất cả công chức cao cấp trong tỉnh, từ thông ngôn ký lục tới còm-mí, chủ quận đếm tham biện chủ tỉnh. Không bỏ sót một người Pháp nào, hạng thấp như tào cáo chuyên đi bắt những người nấu rượu lậu cũng mời. Càng đông càng vui. Ngoài

ra còn mời các đại diện chủ đề họ "ngán" dòng họ Trần Trinh mà chịu xuống nước làm đàn em.

Tất nhiên không bỏ qua bà con thân thuộc, Nhưng đăi riêng từng giới. Trong gia tộc trước hết là Bá hộ Bì là ông già vợ của ông Hội đồng, là ông ngoại của Cậu Ba. Xin giới thiệu vắn tắt về ông Bá hộ: Tên Cúng com của ông là Phan Văn Bì, Người có đất ruộng nhiều nhất trong tỉnh Bạc Liêu, Người ta tặng cho ông Bá hộ là "Vua lúa gạo Nam Kỳ". Ông Bá hộ chọn rể cho cô con gái thứ Tư trong trường hợp đặc biệt. Hằng năm ông tới Tòa BỐ (tòa Hành chánh) tỉnh đóng thuế điền địa. Trong nhiều năm ông chăm viên thư ký điền địa tên Trần Trinh Trạch là người đứng dẫn đàn hoàng. Ông hỏi thăm gia thế thì biết thầy ký Trạch chưa vợ. Ông mời về nhà chơi, tạo thuận lợi cho thầy ký Trạch trông thấy cô con gái thứ tư của ông. Nhiều lần tới lui, hai bên "mến tay mến chân". Ông Bá hộ thấy hai đứa nhỏ "tình trong như đã mặt ngoài còn e" liền làm lễ cưới. Ông cho con gái và rể một sớ đất để ra riêng. Thầy ký Trạch xin nghỉ làm công chức điền địa để làm chủ điền. Với trình độ văn hóa tương đối khá, lại có ông già vợ cho đất, giúp vốn nên không bao lâu thầy kỳ Trạch phát lên. Với huê lợi hàng năm, ông sắm thêm đất điền. Có điều ông Bá hộ không thích là đất ông tách bộ cho các con của ông lần lượt chạy về tay chàng rể thứ tư. Nguyên do là các con ông mê cờ bạc nên đem đất điền cầm cố nơi anh rể. Cầm cố lâu năm không chuộc kể như mất luôn. Ông Bá hộ chỉ tự an ủi là "lọt sàng xuống nia", các sớ đất đó không rơi vào người ngoài, thương con gái thì phải thương rể...